

Válság: óvatos szervezők, bizakodó előadók

Megfontoltabbak a szponzorok, rövidebbek a fesztiválok – ez a gazdasági válság egyik hatása a kultúrára. A szegedi rendezvényszervezők szerint a nyári vízvázlatzó lehet.

KOVÁCS KRISZTA

A gazdasági válság okozta nehezebb anyagi körülmények között hamarabb lemondunk egy koncertjegyről vagy belépőről, mint például az élelmiszerről, a számlák befizetéséről vagy a gyerek iskoláztatásáról. A szegedi kulturális élet azonban túlélőnek bizonyul: a megyeszékhely lakói – úgy tűnik – szívesen eljárnak szórakozni.

– Óvatosabban terveznek a rendezvényszervező kollégáim, és pesszimistábban kalkulálnak. Kevesebb kiemelt rendezvényünk van, és a jegyárak ki-

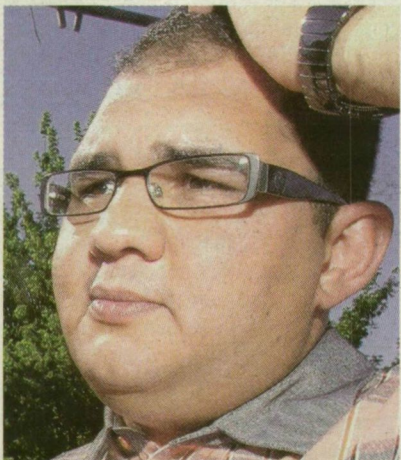
– A fesztiválok például úgy spórolnak, hogy kevesebb napig tartanak, és a meghívott vendégek listája is rövidebb. Ez országosan is igaz – magyarázza Elekes Zoltán, hozzátéve a harmadik spórolási formát: kevesebb pénzt költenek a fesztiválok reklámra is. A szakember a jövő év turisztikai sikerében bízik: 2010 hivatalosan is a fesztiválok éve lesz.

■ ELEKES ZOLTÁN

■ LAKATOS KRISZTIÁN

■ BOROS GYULA

→ **A MÁSIK OLDAL SZERINT.** Sokat utazik a fellépések miatt az énekes Lakatos Krisztián. A Megasztár 4. harmadik helyezette nem aggodódik a válság miatt. – Májusig vannak még TV2-s fellépéseim, utána úgymond szabad leszek. Már aláírtam a szerződést egy kiadóval, úgyhogy én bizakodva nézek a jövőm felé – magyarázta a fiatal tehetség. A fellépések áráról, illetve a tárgyalásokról nem nyilatkozott. Azt azonban elárulta, hogy nagyon várja a nyarat és a szabadtéri koncerteket.

alakításánál is kevesebb látogatóval számolunk. De amit a mai napig megszerveztünk, az vagy nullára, vagy kis nyereséggel zárult, tehát eddig nincs okunk nagyon panaszkodni – magyarázta Boros Gyula.

A szegedi IH Rendezvényközpont ügyvezető igazgatója elmondta: nagyobb probléma van a külföldi előadókkal, akiket többek között a Szegedi Ifjúsági Napokra hívtak. Velük euróban egyezkedtek, ami egyre többbe kerül. Boros Gyula szerint a nyári hónapok lesznek a vízvázlatzó, különösen a már említett SZIN: nem tudni, hogy a fiatalok képesek lesznek-e spórolni az augusztus végi bulizásra.

Megfontoltabban és lassabban döntő támogatókkal találkozik Elekes Zoltán. A Palma Reklámstúdió ügyvezetője a tavaszi fesztivál szervezése közben ugyanakkor azt tapasztalta, ha egy cég úgy dönt, hogy támogat egy rendezvényt, akkor ad is pénzt a szervezésre.

SIKER AZ ABSZURD HUMORBA CSOMAGOLT, SZÓRAKOZTATÓ OPERETT-KALAND

Kötik az ebet a kalózhhoz

Magyarországi bemutatóként, Kalózkaland címmel tűzte műsorra a szegedi színház Sullivan abszurd angol humorba csomagolt operettjét – jól szórakozott rajta a publikum.

HOLLÓSI ZSOLT

Fülbemászó muzsikát komponált Sullivan Gilbert szövegkönyvéhez – operettjüket eredetileg Penzance kalózái címmel a szegedi nagyárvíz évében, 1879-ben mutatták be New Yorkban. Bár az angolszász világban azóta is roppant népszerű a darab, 130 év kellett ahhoz, hogy hazai színpadra is megérkezzen.

A rendező, Almási-Tóth András rajzfilmes világba helyezte a farszto történetet: a tévedésből kalauz helyett kalózinak adott Frederic a 21 éves kort elérve szabadulna a szolgálatból. Ám kiderül: mivel szökőévben február 29-én született, igazából csak öt-éves, így még hat évtizedet kell szolgálnia ahhoz, hogy 21. születésnapját elérje – és szabadulhasson.

Balla Margit díszletének fő eleme egy világítótorony, a színpad háttérében a óceán kéklő horizontja Disney-kastéllyal és szigettel. Halálfejes zászlóval úszik a színpadra a vitéz kalózhajó: animációba illő rozszant deszkabárka. Abszurd, mesészerű teret áldottak a játékhöz; a rajzfilmes hatást erősítik Földi Andrea elvarázsolt jelmezei is: az ellentengernagy gyámleányai a sirálytól a delfinen át a medúzáig a tengerek összes lakóját magukon viselik. Barta Dóra jópofa koreográfijára zöld fücsomóként murisan táncol a kar – lám, ilyen is tudnak...

Bár operett-kalandnak nevezi a színpad a darabot, ősmusicalhez van szerencsénk – egy évszázaddal későbbi Webber világsikerű modern musicaljei is ezt az irányt fejlesztették tovább. A Gyalog galoppot idéző abszurd humor mozgásban is végigvonnul a darabon, vicces a szöveg is, a muzsika pedig az opera paródiája – a műfaj sok jellegzetességét kifigurázza. A szerelmes duettek kacagató görbe tükre Mabel és Frederic kettőse: a májbajos naiva ígéretet tesz az ágáló hősszerelmesnek, hogy hűségesen kivárja azt a hatvan évet, amíg szabadul. A két szereposztás közül az elsőként látott Fejzsés Attilának a mozgása volt meggyőzőbb, László Boldizsár viszont hanggal sokkal jobban győzte a tenorkarikatúrát. Kónya Krisztina és Bucsi Annamária is könnyedén énekelte az operai igé-

■ BUCSI ANNAMÁRIA (MABEL) ÉS LÁSZLÓ BOLDIZSÁR (FREDERIC) KETTŐSE Fotó: Frank Yvette

→ **VARRÓ-HUMOR.** Varró Dániel briliáns fordításában telitalálat többek közt a „mitológiai sem aluledukált” ellentengernagy dala: „Mert tudom, hogy a Tigris melyik partján feküdt Ninive, / És lejátszom a szalamiszi ütközetet minibe, / S mert tudom, hogy a Nikomakhoszi etika miben áll, / Hát én vagyok az ellentengernagyok közt az ideál”. Andrejcsik István az operák hadaró sikerszámainak parádés paródiáját adja.

nyű, nehéz koloratúr szerepet. A gyámfiára gerjedő Ruthot Vajda Júlia és Szonda Éva is kellő iróniával adta. Mozgásával kitűnt a Bánvölgyi Tamás-Poroslay Kristóf páros. Nagy derűtséget keltett gumicsizmas, skót szoknyás, bornírt őrmesterként Gábor Géza és Altorjay Tamás is.

Koczka Ferenc és Kardos Gábor vezényletével is élvezetesen muzsikáltak a szimfonikusok. Bár akad lötyögés, üresjárat is az előadásban, a közönség nagy tappsal díjazta a példás társulati összjátékot.

További FOTÓK a témáról az interneten! www.delmagyar.hu

GALGÓCZI LÁSZLÓT A 10-ES BUSZ IMMÚNISSÁ TETTE, MÁR ALIG SZITKOZÓDIK

Káromkodást tanít, nyakkendő gyűjt

Háromrészes öltöny, de legalábbis mellény, zakó és mindenképpen nyakkendő Galgóczi László nyelvész-professzor hétköznapi viselete – és a szenvedélye. Kutatni és oktatni viszont legkevésbé sem elegáns témát szokott: a káromkodást.

DOMBAI TÜNDE

Az első nyakkendőjét érettségi öltönyéhez kapta Galgóczi László, az egyetem Juhász Gyula pedagógusképző karának nyelvész egyetemi tanára. Senki nem tanította meg kötni, magától jött rá a hurkolás nyitjára, és mint kiderült, nem is szabályosan csomózza. Az első szeremény anyósától való, majd feleségétől egyre több nyakbavaló követte, sőt önállóan is vásárolt. Miért gyűjti a nyakkendőket, ha férfitársai inkább megúszós egyenajándéknak gondolják, és hangsúlyozottan utálják?

– Azért, hogy legyen. Praktikus is, mert szeretek rétegesen öltözni; olyankor mellényt, zakót veszek, és bizony, a nyakkendő is meleg! Nélküle csupasznak érzem magam – indokolja gyűjtőszendélyét az 59 esztendőes Galgóczi

László. A legelső nyakbavalója már nincs meg. Az évtizedek során húszat leselejtett, és még így is 72-t számolt össze a vállfákon. Nem hordja mindet; 8-10 nyakkendőre szűkítette a hétköznapi választékot. A történetére azonban mindenképp emlékszik, pontos évszámmal. A piros-feketét például az NDK-ban vette 1972-ben szűkségmegoldásként. Ugyancsak hirtelen beruházás volt a már-már erotikus kisugárzású, csipkémintás feke-

te. 1975 és egy mészalkai butik képe idéződik fel róla a gyűjtőben. Temetésre kellett, azóta sem viselte. A hordhatatlan portékára a nyelvész mentsége, hogy nem lehetett más kapni. A krémszínű a megköthetetlen kategóriát erősíti: csak bumszlira lehet csomózni. Ilyen „hülyítőgép” a Vasarely utánérzésű, nagymintás, neonlila csoda is. Egy órát elpepecselne, mire beállítaná, ezért inkább nem is állítja. Kedvencét öltötte fel utjár-

tunkkor, ez is mészalkai darab 1974-ből. Őrzi sötétkék kiadásban is. Igazi nagy befektetésnek a másik sötétkék, osztrák nyakkendő számít, egyetemista korában szeretett bele a Kárász utcai divatboltban, és odaadott érte a 350 forintot ösztöndíjából 150-et.

mon mindent ki szabad és kell mondani, hiszen ez a tananyag – mondja a nyelvészprofesszor. – A nyomdafesték is túri a kutatásaimat, bár a tanulmányaimba nem a legdurvább példákat írom bele, ha választhatok. Másutt ki-pontozom vagy utalok rá, a b-vel kez-

■ CSUPASZNAK ÉRZI MAGÁT NYAKKENDŐ NÉLKÜL GALGÓCZI TANÁR ÚR Fotó: Segesvári Csaba

→ Testtájak, felmenők, Mindenható

Nincs új a nap alatt. 10-12 alapfrázisból cifrázzuk a szidalmainkat a 16-17. század óta, amióta csak írásos nyoma van. Bár többnyire szájhagyomány útján terjed, periratokból kutathatók a káromkodások testtájakkal, betegségekkel, felmenők és a Mindenható emlegetésével. Az első ilyen nyelvemlékünk az 1492-es dubnizi krónikából került elő: kurvanő fia, te szaros német! Azokat a kifejezéseket vágjuk egymás fejéhez, ami ösztönösen kicsúszik a szánon. Valószínűleg helytálló, hogy a magyarok káromkodnak a legváltózatossabban.

Öltönyben, nyakkendőben a nyelvész tabutémát is tanít: a káromkodást. Még az egyetemen választotta kutatási témájának. Hálás és kimeríthetetlen aranybánya, hiszen rettentően érdeklí az embereket. – A hallgatóim főként arra kíváncsiak, hogy kimondom-e a legvaskosabb szitokszókat. Ha szükséges illusztráció, az órá-

dódó csoportot „mívelésekkel” helyettesítem a régi káromkodási pörök nyomán. Órán segít az írásvetítő, oda írom fel a káromkodások egy részét, azzal áthidalom a kényes helyzeteket. Különböznél alig káromkodok. Az viszont igaz, hogy már semmi nem lep meg. A 10-es busszal Tarjától a belvárosig utazva immúnissá váltam.